

LÄNSRÄTTEN
I VÄSTERBOTTENS LÄN
 Föredragande
 Christina Röckner

DOM
 2009-01-22
 Meddelad i
 Umeå

Mål nr
 2140-08 E
 Kansli 2

SÖKANDE

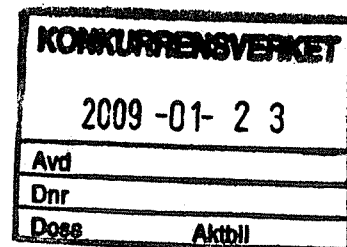
Grontmij AB, 556563-7237
 Box 47303
 117 43 Stockholm

MOTPART

Skelleftebostäder AB
 Skeppargatan 8
 931 30 Skellefteå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Skelleftebostäder AB (SKEBO) har infordrat anbud avseende energideklarationer i byggnader och beslutat att anta det anbud som lämnats av WSP. – Vid upphandlingen har använts förenklat förfarande.

Grontmij AB (bolaget) yrkar i länsrätten att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse gjorts på så sätt att lämnat anbud tas med i utvärderingen och bolaget tilldelas uppdraget.

SKEBO bestrider bifall till bolagets ansökan. I den mån länsrätten anser att bolaget lämnat ett rent anbud medges i andra hand att rättelse vidtas på så sätt att bolagets anbud tas upp till prövning.

Genom interimistiskt beslut den 5 december 2008 har länsrätten förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

Dok.Id 41430

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 193 901 05 Umeå	Nygatan 45 (Tingshuset)	090-17 74 00 E-post:	090-13 75 88	måndag – fredag 09:00-12:00 13:00-15:00

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU)

En upphandlande myndighet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som har lägst pris. (15 kap. 16 § första stycket LOU)

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. (16 kap. 2 § första stycket LOU)

SKEBO:s förfrågningsunderlag och tilldelningsbeslut

I förfrågningsunderlaget anges bl.a. följande.

SKEBO tillhandahåller följande underlag för energideklarationer:

1. För respektive fastighet finns energistatistik i E-nyckeln (xml-fil)
2. Beskrivning av fastighet inkl. förbrukningsfakturor, se exempel bilaga 2
3. OVK-protokoll
4. Radonmätningar, på områden där de är utförda
5. Digitala ritningar i formatet tif & digitala fasadbilder i jpeg.

Utvärdering: Lägst sammanlagt pris (deklaration + besiktning) kommer att antas.

Av tilldelningsbeslutet daterat den 28 november 2008 framgår att WSP kommer att antas som entreprenör mot ett pris av 146 400 kr.

Bolagets anbud

I anbudet anges bl.a. följande.

3. Genomförande

I samråd med Er och de underlag som vi önskar enligt bifogad bilaga ”Inför energideklaration” (se bilaga 1 till domen).

Parternas anföranden

Bolaget

SKEBO saknar grund att förkasta bolagets anbud, som innebär lägst pris i upphandlingen. Efter en muntlig fråga från SKEBO den 28 november 2008 har bolaget förtydligat betydelsen av den bilaga ”Inför energideklarationen” som bilagts anbudet. Bolaget förklarade då att anbudet är huvudhandling och att lydelsen under genomförandebeskrivningen ”I samråd med Er och de underlag som vi önskar enligt bifogad bilaga Inför energideklarationen” gäller över de ”ska”-lydelser som påträffas i bilagan. Betydelsen av formuleringen ”I samråd med Er” betonades vid detta tillfälle. Bolaget hävdar att eventuella ”ska”-formuleringar i anbudet är underställda den accept som lämnas i anbudet, som är huvudhandling. Därmed kan bilagan inte under några omständigheter anses som en reservation i huvudhandlingen. De uppgifter som önskas i bilagan överensstämmer med de uppgifter som SKEBO, mycket generellt, enligt förfrågningsunderlaget tillhandahåller för genomförandet.

De nedan angivna uppgifterna, vilka är de som önskas i bilagan, omfattas av inom parentes angivna punkter i förfrågningsunderlaget:

- Energianvändning, statistik på värme, gärna månadsvis för minst senaste året. (Pkt.1)
- Energianvändning, statistik på fastighetsel, gärna månadsvis för minst senaste året. (Pkt.1)
- Energianvändning, statistik på kyla, gärna månadsvis för minst senaste året. (Pkt.1)
- Vid byggnader med olika verksamheter ska energianvändningen redovisas för varje verksamhet. (Pkt.2)
- Flödesmätning (alt. energimätning) månadsvis för minst senaste året på kallvatten respektive varmvatten. (Pkt.1)
- Areor (A temp, BOA och LOA). (Pkt.5)
- Ritningar Bygg. (Pkt.5)
- Ritningar VVS samt driftkort. (Pkt.5)
- Ritningar El samt driftkort. (Pkt.5)
- Ritningar Kyla (vid luftkonditioneringssystem > 12 kW kyleffekt) samt driftkort. (Pkt.5)
- Namn på Värmeleverantör och El-leverantör. (Pkt.2)
- Senaste OVK-protokollet. (Pkt.3)
- Radonmätningsrapporter. (Pkt.4)
- Upplysningar om eventuella inneklimateproblem. (Information)
- Upplysningar om planerade underhåll av klimatskal och installationer. (Information)
- Historik. Större investeringar de senaste åren. (Information)
- Koordinater på byggnadens placering från lantmäteriets databas. (Pkt.2)

Bolaget vill poängtera att SKEBO enligt förfrågningsunderlaget tillhandahåller ”Digitala ritningar i formatet tif & digitala fasadbilder i jpeg” och inte uttryckligen ritningar för bygg, vilket SKEBO hävdar. Det är således en efterkonstruktion som lämnar utrymme för att godtyckligt bedöma vika ritningar som kommer att tillhandahållas beroende på vilken leverantör som tilldelas uppdraget eller för att förkasta anbud. SKEBO gör en godtycklig tolkning av vilka uppgifter beställaren har för avsikt att tillhandahålla. Bolaget anser dock inte att det skulle vara något hinder för genomförande av korrekta och kvalitativa energideklarationer då båda parter verkar vara överens om vad Boverket kräver. Bilagan till anbudet är framtagen helt efter de riktlinjer som Boverket satt upp och som SKEBO

själva hänvisar till. – Bolaget riskerar att på felaktig grund gå miste om ett viktigt uppdrag som bolaget genom ett korrekt förfarande skulle ha tilldelats. – Vidare har SKEBO agerat felaktigt genom att i tilldelningsbeslutet inte klart och tydligt redovisa skälen till varför bolagets anbud förkastats. Trots upprepade försök från bolaget har SKEBO systematiskt och uppsåtligt dröjt med att lämna ut uppgifter. Den skrivelse SKEBO menar att man skickat den 3 december 2008 var bolaget tillhanda den 8 december. SKEBO har härigenom brutit mot LOU, främst mot bestämmelserna i 9 kap. 9 § LOU.

SKEBO

I bolagets anbud har under rubriken ”Inför energideklaration” angetts en mängd uppgifter vilka enligt bolaget krävs för att kunna utföra tjänsten. Bolaget har uttryckligen angett att uppgifterna och handlingarna ska tillhandahållas av SKEBO. Bolaget har bl.a. begärt att få installationsritningar för VVS, El och Kyla samt driftkort. SKEBO har överhuvudtaget inte tillgång till sådana ritningar och har inte heller tänkt tillhandahålla sådana till någon annan anbudsgivare. Ingen annan anbudsgivare har heller efterfrågat sådana uppgifter eller ritningar. Kostnaden för SKEBO att i efterhand ta fram alla de handlingar bolaget frågar efter, om det ens varit möjligt, uppgår utan vidare till flera tiotusentals kronor. SKEBO har inte kunnat tolka bolagets krav på uppgiftslämnande på annat sätt än som en icke prissatt reservation. Någon möjlighet att låta bolaget prissätta en sådan reservation eller frånfalla den efter anbudstidens utgång har med hänsyn till de strikta regler som gäller för komplettering och förtydligande av anbud i 9 kap. 8 § LOU inte förelegat. Följaktligen har bolagets anbud inte kunnat jämföras med övriga anbud och nollställas mot dessa. Då bolagets anbud inte svarar mot förfrågningsunderlaget genom att ett antal förutsättningar lagts till har SKEBO haft laglig skyldighet att förkasta anbudet. Det bestrids att uppgifterna i bilagan skulle överensstämma med vad som

redan av förfrågningsunderlaget ankommit på SKEBO att ta fram.

Beträffande punkt 5 "Digitala ritningar i formatet tif & digitala fasadbilder i jpeg" avser detta planritningar samt bilder på enstaka fasader.

Följande uppgifter har inte ankommit på SKEBO att ta fram. De utgör därför klara reservationer.

- Energianvändning, statistik på kyla, gärna månadsvis för minst senaste året.
- Vid byggnader med olika verksamheter ska energianvändningen redovisas för varje verksamhet.
- Flödesmätning (alternativt energimätning) månadsvis för minst senaste året på kallvatten respektive varmvatten.
- Ritningar VVS samt driftkort.
- Ritningar el samt driftkort.
- Ritningar kyla (vid luftkonditioneringssystem > 12 kW kyleffekt) samt driftkort
- Radonmätningsrapporter
- Upplysningar om eventuella inneklimatproblem
- Upplysningar om planerade underhåll av klimatskal och installationer.
- Historik. Större investeringar de senaste 5 åren.

Nedan angivna uppgifter kan till viss del vitsordas. Det har delvis ankommit på SKEBO att ta fram uppgifterna.

- Energianvändning, statistik på värme, gärna månadsvis för minst senaste året.
- Energianvändning, statistik på fastighetsel, gärna månadsvis för minst senaste året.
- Ritningar Bygg

Det må vara att texten i anbudet givit uttryck för ett önskemål som såtillvida är motstridigt med texten i den bilaga som bolaget uttryckligen hänvisat till som anbuds innehåll. I bilagan finns dock inte någon tve-tydighet om vad som gäller, utan tvekan är det fråga om uppgifter som krävts för att kunna utföra tjänsten. Ingen annan anbudsgivare har framställt sådana krav. Utan tvekan har tillkortakommanden från SKEBO att i dessa delar tillmötesgå bolaget medfört att ytterligare ersättning, utöver

den offererade fasta anbudssumman, har kunnat begäras vilket innebär att bolagets anbud överhuvudtaget inte kunnat jämföras med övriga anbud i upphandlingen. Vad bolaget gjort gällande om att anbudsbilagan skulle vara underställd anbudet är inte någonting som framgår explicit av anbudet och är enligt SKEBO:s synsätt en efterhandskonstruktion. – Bilagan utgör utan tvekan en reservation gentemot förfrågningsunderlaget. Det bestrids att bilagan framtagits helt enligt Boverkets riktlinjer för upprättande av energideklarationer. – Bolaget har inte lidit någon skada och riskerar inte heller att lida någon skada. – Eftersom det i upphandlingen är fråga om lägsta pris uppfyller tilldelningsbeskedet LOU:s krav på tydlighet. Varje anbudsgivare får antas vara medveten om vilket pris de offererat och därmed kunna jämföra sin anbudssumma med WSP:s. Genom brev den 3 december 2008 och även muntligen har SKEBO meddelat bolaget skälen för att anbudet förkastats. I vart fall genom det brevet har bolaget fått tillräckliga upplysningar om varför anbudet förkastats. Vare sig tilldelningsbeskedet anses uppfylla kraven på tydlighet i enlighet med LOU:s krav eller ej har bolaget muntligen, skriftligen och inte minst inom ramen för detta förfarande erhållit tillräcklig information för att kunna ta tillvara sina rättigheter.

Länsrättens bedömning

Bolaget anför att SKEBO inte haft fog för att förkasta bolagets anbud, dels på grund av att bilagan är underställd vad som anges under punkten 3 i anbudet, som är huvudhandling, dels på grund av att vad som anges i bilagan överensstämmer med de uppgifter som SKEBO enligt förfrågningsunderlaget kommer att tillhandahålla.

Under punkten 3 *Genomförande* i anbudet anges att bolaget önskar underlag enligt bifogad bilaga. Genom denna hänvisning i anbudet blir, enligt länsrättens mening, bilagans innehåll en del av anbudet. I bilagan anges

klart och tydligt att däri angivna uppgifter ska tillhandahållas av SKEBO. Anbudet kan därmed svårligen förstås på annat sätt än att bolaget kräver att i bilagan angivna uppgifter ska tillhandahållas för att bolaget ska kunna utföra tjänsten till det offererade priset.

Den fråga som då uppkommer är om de i bilagan angivna uppgifterna överensstämmer med de som SKEBO enligt förfrågningsunderlaget åtar sig att tillhandahålla. Bolaget har bl.a. krävt att radonmättningsrapporter ska tillhandahållas av SKEBO. Vad SKEBO åtagit sig att tillhandahålla är radonmättningsrapporter på områden där de är utförda. Inte heller kan bl.a. de upplysningar som krävs om eventuella inneklimatproblem och planerade underhåll av klimatskal och installationer anses omfattas av sådana uppgifter som SKEBO åtagit sig att tillhandahålla. Redan i dessa delar är således fråga om reservationer från bolagets sida. Eftersom anbudet inte överensstämmer med förfrågningsunderlaget ska det rätteligen inte utvärderas. SKEBO har därför haft fog för att inte utvärdera bolagets anbud.

Bolaget anför vidare att SKEBO inte lämnat tillräckliga upplysningar om anledningen till att bolagets anbud förkastats i samband med tilldelningsbeslutet. Då lägst pris utgör utvärderingsgrund i aktuell upphandling är det enligt länsrättens mening tillräckligt att som skäl för tilldelningsbeslutet redovisa vilken leverantör som offererat lägst pris, jämför förarbetena (prop. 2001/02:142 s. 97) till den bestämmelse (1 kap. 28 §) i äldre LOU som motsvarar 9 kap. 9 § första stycket i nu gällande LOU. Däremot är en upphandlande myndighet enligt 9 kap. 10 § LOU skyldig att på begäran av anbudsgivare lämna upplysningar om varför anbud förkastats. Sådana upplysningar ska lämnas snarast möjligt och senast 15 dagar från det att en skriftlig begäran härom kom in. Det har i förevarande mål inte framkommit annat än att bolaget erhållit upplysningar om varför anbudet förkastats inom 15 dagar från begäran.

På grund av det anförda finner länsrätten att vad som anförts av bolaget inte medför att upphandlingen kan anses strida mot principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU. Härmed följer att ansökan inte kan bifallas.

DOMSLUT

Länsrätten avslår ansökan.

Länsrätten upphäver det interimistiska beslutet den 5 december 2008.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (Dv 3109/1c)

Helén Leijon

Upplysning: Överklagandetiden enligt bifogad bilaga är tre veckor. Den tid under vilken ett överklagande kan tas upp till prövning av kammarrätten kan dock bli kortare. En ansökan om överprövning av offentlig upphandling får nämligen normalt inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt avseende det som upphandlas. Kammarrätten får dock även om ett kontrakt föreligger normalt pröva ansökan till dess att tio dagar gått från det att länsrätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet.

2008-11-19

Grontmij

Inför energideklaration

Nedan är en sammanställning av de uppgifter som krävs per byggnad för genomförande av en energideklaration. Nedan angivna poster ska tillhandahållas av Er. Ju förr vi erhåller underlag och ju bättre preciserat det är, desto snabbare och smidigare flyter arbetet med Era byggnader. Ytterligare uppgifter kan komma att begäras in beroende på omfattningen av det material som erhålls.

- Energianvändning, statistik på värme, gärna månadsvis för minst senaste året.
- Energianvändning, statistik på fastighetsel, gärna månadsvis för minst senaste året.
- Energianvändning, statistik på kyla, gärna månadsvis för minst senaste året.
- Vid byggnader med olika verksamheter skall energianvändningen redovisas för varje verksamhet.
- Flödesmätning (alt energimätning) månadsvis för minst senaste året på kallvatten respektive varmvatten.
- OK • Areor (A_{temp} , BOA och LOA).
- OK • Ritningar Bygg.
- Ritningar VVS samt driftkort.
- Ritningar El samt driftkort.
- Ritningar Kyla (vid luftkonditionssystem > 12 kW kyleffekt) samt driftkort.
- OK • Namn på Värmeleverantör och El-leverantör.
- OK • Senaste OVK-protokollet.
- Radonmättningsrapporter.
- Upplysningar om eventuella inneklimatproblem.
- Upplysningar om planerade underhåll av klimatskal och installationer.
- Historik. Större investeringar de senaste åren.
- OK • Koordinater på byggnadens placering från lantmäteriets databas.

5/17